

Wprowadzenie

Metodyka oznacza zbiór zasad dotyczących sposobów wykonywania jakiejś pracy lub trybu postępowania prowadzącego do określonego celu.

Praca czy też działalność zawodowa komornika sądowego polega w zasadzie na prowadzeniu egzekucji, której istotą jest zastosowanie przewidzianych prawem środków przymusu celem uzyskania od dłużnika należnego wierzycielowi świadczenia ustalonego w odpowiednim akcie prawnym (tytule wykonawczym albo tytule egzekucyjnym). Poza tymi zadaniami komornik sądowy wykonuje inne czynności przewidziane ustawą, jak np. sporządzanie protokołu stanu faktycznego, doręczanie zawiadomień sądowych, obwieszczeń, protestów i zażaleń oraz innych dokumentów, poszukiwanie majątku na zlecenie wierzyciela.

Sposobem przeprowadzenia egzekucji jest postępowanie egzekucyjne. Egzekucja nie może się odbyć inaczej, jak tylko w ramach postępowania egzekucyjnego, które można określić jako ogół prawnie zorganizowanych czynności związanych z egzekucją. Są to czynności podmiotów postępowania egzekucyjnego wszczynające to postępowanie i dokonywane w jego toku. Zasadnicze znaczenie w tym zakresie mają czynności postępowania egzekucyjnego podejmowane przez komorników sądowych. Czynności te zostały poddane szczegółowej reglamentacji prawnej, która jest uzasadniona głównie charakterem czynności egzekucyjnych, związanych ze stosowaniem środków przymusu. Zapobiega to nadużyciom i pozwala zapewnić dłużnikom i osobom trzecim właściwą ochronę ich konstytucyjnie chronionych praw osobistych i majątkowych w zakresie usprawiedliwionym potrzebami egzekucji.

Szczegółowy zakres tych czynności określa zasadniczo Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawa o komornikach sądowych i egzekucji. Działalność egzekucyjna komornika sądowego wymaga doskonałej znajomości tych aktów prawnych, stanowiących zasadnicze źródła prawa egzekucyjnego. Nie bez znaczenia pozostaje przy tym doskonała znajomość prawa cywilnego materialnego i prawa handlowego.

Należyte wypełnianie przez komorników sądowych spoczywających na nich zadań wymaga podejmowania czynności postępowania egzekucyjnego w sposób metodyczny, zmierzający w świadomy i konsekwentny sposób do osiągnięcia zasadniczego celu egzekucji w postaci zaspokojenia wierzyciela. Przemawiają za tym

przede wszystkim praktyczne potrzeby podniesienia sprawności postępowania egzekucyjnego i zwiększenia efektywności egzekucji. Pomocnym narzędziem w realizacji tych celów może okazać się niniejsze opracowanie, poświęcone metodyce pracy komornika sądowego.

Na treść tego opracowania składają się przede wszystkim zasady postępowania komornika sądowego uregulowane w Kodeksie postępowania cywilnego, w tym zwłaszcza w jego części trzeciej, poświęconej postępowaniu egzekucyjnemu. W tym samym stopniu uwzględniono również zasady postępowania komornika sądowego określone ustawą o komornikach sądowych i egzekucji, wynikające zwłaszcza z jego statusu prawnego i funkcji, właściwości miejscowej oraz przepisów o kosztach postępowania egzekucyjnego. W tak zakreślonych ramach przedstawione zostały także zasady postępowania komornika sądowego wynikające z aktów wykonawczych wydanych na podstawie wymienionych ustaw, dotyczących zwłaszcza ograniczeń egzekucji, zasad współdziałania komornika sądowego przy wykonywaniu czynności egzekucyjnych z innymi organami państwowymi (głównie organami Policji), zasad prowadzenia biurowości i ewidencji operacji finansowych kancelarii komorniczych oraz archiwizacji akt spraw komorniczych.

Poszczególne zagadnienia składające się na całość opracowania zostały przedstawione w sposób możliwie najbardziej praktyczny. Należy podkreślić, że autorami tego zbioru nie są teoretycy prawa, lecz praktycy, zasadniczo komornicy sądowi i sędziowie orzekający w sprawach egzekucyjnych. Ich uwaga, poza niezbędnymi rozważaniami teoretycznymi z zakresu sądowego postępowania egzekucyjnego, koncentrowała się przede wszystkim na własnych doświadczeniach praktycznych i orzeczeniach Sądu Najwyższego, które miały zasadniczy wpływ na praktykę egzekucyjną. Z tych względów zrezygnowano z cytowania poglądów doktryny, z nielicznymi tylko wyjątkami. Znajdujący się natomiast na końcu opracowania wykaz literatury ograniczono do podręczników sądowego postępowania egzekucyjnego, monografii z tego zakresu oraz aktualnych komentarzy do Kodeksu postępowania cywilnego i ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. W publikacjach tych zainteresowani znajdą szczegółową bibliografię z zakresu sądowego postępowania egzekucyjnego.

W opracowaniu poświęconym metodyce pracy komornika sądowego nie można było pominąć etycznych aspektów wykonywania tego zawodu. W tym celu na samym jego początku przytoczono załącznik do uchwały Krajowej Rady Komorniczej z dnia 8 lutego 2012 r. – Kodeks Etyki Zawodowej Komornika Sądowego, w którym można odnaleźć wiele zasad postępowania komornika sądowego przy wykonywaniu powierzonych mu czynności.

Metodyka pracy komornika sądowego przeznaczona jest głównie dla aplikantów i asesorów komorniczych oraz komorników sądowych. Z opracowania tego mogą korzystać również sędziowie orzekający na wszystkich szczeblach sądownictwa w sprawach egzekucyjnych, asystenci sędziów, referendarze oraz aplikanci sądowi. Może być ono także przydatne dla adwokatów, radców prawnych, aplikantów adwokackich i radcowskich, studentów wydziałów prawa i doktorantów oraz dla każdego, kto zajmuje się egzekucją sądową lub w niej uczestniczy.

Autorzy i redaktorzy *Metodyki pracy komornika sądowego* mają świadomość, że pierwsze wydanie tego dzieła nie wyjaśnia w sposób wyczerpujący wszelkich zasad działalności komornika sądowego oraz możliwych sytuacji, jakie w praktyce egzekucyjnej mogą powstać. Planowane na przyszłość kolejne wydania tego opracowania, ciągle doskonalone, uzupełniane i poprawiane, uwzględniające głosy krytyczne i zgłaszane postulaty oraz nowy dorobek orzecznictwa i nauki, pozwolą osiągnąć znacznie wyższy jego poziom, bardziej odpowiedni zakładanym celom.

Andrzej Marciniak
Monika Michalska-Marciniak

Autorzy poszczególnych części opracowania:

Andrzej Antkiewicz	–	rozdział 18, 27, w rozdziale 28 pkt 28.3, rozdział 30
Marcin Borek	–	rozdziały 6, 31
Małgorzata Brulińska	–	rozdział 15, w rozdziale 26 pkt 26.1
Arkadiusz Cudak	–	rozdział 13
Tomasz Demendecki	–	rozdziały 10, 24
Rafał Fronczek	–	rozdział 8, w rozdziale 26 pkt 26.4
Wiesław Grajdura	–	w rozdziale 14 pkt 14.1–14.5
Henryk Hajdukiewicz	–	rozdział 12
Grzegorz Julke	–	rozdziały 3, 21, w rozdziale 26 pkt 26.2–26.3 i 26.6–26.7
Kamil Kazimierzczak	–	w rozdziale 5 pkt 5.3–5.4, rozdziały 16, 17
Zenon Knypl	–	w rozdziale 26 pkt 26.5, w rozdziale 28 pkt 28.1–28.2
Józef Kolański	–	rozdział 4, w rozdziale 14 pkt 14.6, rozdział 25
Mariusz Markowski	–	rozdział 32
Zbigniew Merchel	–	w rozdziale 9 pkt 9.2.7, rozdziały 11, 20
Dariusz Rystał	–	w rozdziale 5 pkt 5.1–5.2, rozdział 7, w rozdziale 19 pkt 19.3
Grzegorz Sikorski	–	rozdział 22
Tomasz Sobecki	–	rozdział 23
Wojciech Tomalak	–	rozdziały 1, 2
Marcin Uliasz	–	w rozdziale 9 pkt 9.1–9.2.6 i 9.3–9.8, w rozdziale 19 pkt 19.1–19.2
Krzysztof Wislocki	–	rozdział 29